

Beatrijs

editie Theo Meder

bron

‘Beatrijs’. In: Instituut voor Nederlandse Lexicologie (samenstelling en redactie), *Cd-rom Middelnederlands*. Sdu Uitgevers/Standaard Uitgeverij, Den Haag/Antwerpen 1998

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_bea001beat07_01/colofon.htm

© 2001 dbnl

Beatrijs

- Van dichten comt mi cleine bate.
 Die liede raden mi dat ict late
 Ende minen sin niet en vertare.
- 4 Maer om die doghet van hare,
 Die moeder ende maghet es bleven,
 Hebbic een scone mieracle op heven,
 Die God sonder twivel toghede
- 8 Marien teren, diene soghede.
 Ic wille beghinnen van ere nonnen
 Een ghedichte. God moet mi onnen
 Dat ic die poente moet wel geraken
- 12 Ende een goet ende daer af maken
 Volcomelijc na der waerheide
 Als mi broeder Ghijsbrecht seide,
 Een begheven Willemijn.
- 16 Hi vant in die boeke sijn.
 Hi was een out ghedaghet man.
 Die nonne daer ic af began,
 Was hovesche ende subtyl van zeden.
- 20 Men vint ghene noch heden
 Die haer ghelijct, ic wane,
 Van zeden ende van ghedane.
 Dat ic prisede hare lede,
- 24 Sonderlinghe haer scoenhede,
 Dats een dinc dat niet en dochte.
 Ic wille u segghen van wat ambochte
 Si plach te wesen langhen tijt
- 28 Int cloester daer si droech abijt:
 Costersse was si daer,
 Dat seggic u al over waer.
 Sine was lat no traghe
- 32 No bi nachte, no bi daghe.
 Si was snel te haren werke:
 Si plach te ludene in die kerke,
 Si ghereide tlicht ende ornament

- 36 Ende dede op staen alt covent.
Dese joffrouwe en was niet sonder
Der minnen, die groet wonder
Pleecht te werken achter lande.
- 40 Bi wilen comter af scande,
Quale, toren, wedermoet;
Bi wilen bliscap ende goet.
Den wisen maect si oec soe ries
- 44 Dat hi moet bliven int verlies,
Eest hem liefte ofte leet.
Si dwingt sulken, dat hine weet
Weder spreken ofte swighen
- 48 Daer hi loen af waent ghecrighen.
Meneghe worpt si onder voet,
Die op staet alst haer dunct goet.
Minne maect sulken milde
- 52 Die liever sine ghiften hilde,
Dade hijt niet bider minnen rade.
Noch vintmen liede soe ghestade:
Wat si hebben groet oft clene,
- 56 Dat hen die minne gheeft ghemene:
Welde, bliscap ende rouwe.
Selke minne hetic ghetrouwe.
In constu niet ghesegeen als
- 60 Hoe vele gheluux ende onghevals
Uter minnen beken ronnen.
Hier omme en darfen niet veronnen
Der nonnen, dat si niet en conste ontgaen
- 64 Der minnen diese hilt ghevaen,
Want die duvel altoes begheert
Den mensche te becomee ende niet en cesseert.
Dach ende nacht, spade ende vroe,
- 68 Hi doeter sine macht toe.
Met quaden listen, als hi wel conde,
Becordise met vleescheliker sonde,
Die nonne, dat si sterven waende.
- 72 Gode bat si ende vermaende

- Dat hise troeste dore sine ghenaden.
 Si sprac: 'Ic ben soe verladen
 Met starker minnen ende ghewont
 76 Dat weet hi, dient al es cont,
 Die niet en es verholen -
 Dat mi die crancheit sal doen dolen.
 Ic moet leiden een ander leven:
 80 Dit abijt moetic begheven.'
 Nu hoert hoeter na verghinc.
 Si sende om den jonghelinc
 Daer si toe hadde grote lieve,
 84 Oetmoedelijc met enen brieve,
 Dat hi saen te hare quame:
 Daer laghe ane sine vrame.
 Die bode ghinc daer de jonghelinc was.
 88 Hi nam den brief ende las
 Die hem sende sijn vriendinne.
 Doe was hi blide in sinen sinne:
 Hi haestem te comen daer.
 92 Sint dat si out waren XII jaer
 Dwanc die minne dese twee,
 Dat si dogheden menech wee.
 Hi reet soe hi ierst mochte
 96 Ten cloester, daer hise sochte.
 Hi ghinc sitten voer tfensterkijn
 Ende soude gheerne, mocht sijn,
 Sijn lief spreken ende sien.
 100 Niet langhe en merde si na dien.
 Si quam ende woudene vanden
 Vor tfensterkijn, dat met yseren banden
 Dwers ende lanx was bevlochten.
 104 Menech werven si versochten,
 Daer hi sat buten ende si binnen,
 Bevaen met alsoe starker minnen.
 Si saten soe een langhe stonde,
 108 Dat ict ghesegghen niet en conde
 Hoe dicke verwandelde hare blye.

- 'Ay mi', seitsi, 'aymie,
 Vercoren lief, mi es soe wee.
 112 Sprect jeghen mi een wort oft twee
 Dat mi therte conforteert.
 Ic ben die troest ane u begheert.
 Der minnen strael stect mi int herte
 116 Dat ic doghe grote smerte.
 In mach nemmermeer verhoghen,
 Lief, ghi en hebbet uut ghetoghen.'
 Hi antworde met sinne:
 120 'Ghi wet wel, lieve vriendinne,
 Dat wi langhe hebben ghedragen
 Minne al onsen daghen.
 Wi en hadden nye soe vele rusten,
 124 Dat wi ons eens ondercusten.
 Vrouwe Venus, die godinne,
 Die dit brachte in onsen sinne,
 Moete God, onse Here, verdoemen,
 128 Dat si twee soe scone bloemen
 Doet vervaluen ende bederven.
 Constic wel ane u verwerven
 Ende ghi dabijt wout neder leggen
 132 Ende mi enen sekeren tijt seggen
 Hoe ic u ute mochte leiden,
 Ic woude riden ende ghereiden
 Goede cleder diere van wullen
 136 Ende die met bonten doen vullen:
 Mantel, roc ende sercoet.
 In begheve u te ghere noet.
 Met u willic mi aventueren
 140 Lief, leet, tsuete metten sueren.
 Nemt te pande mijn trouwe.'
 'Vercorne vrient', sprac die joncfrouwe,
 'Die willic gherne van u ontfaen,
 144 Ende met u soe verre gaen,
 Dat niemen en sal weten in dit covent
 Werwaert dat wi sijn bewent.

- Van tavont over VIII nachte
 148 Comt ende nemt mijns wachte
 Daer buten inden vergier.
 Onder enen eglentier
 Wacht daer mijns. Ic come uut
 152 Ende wille wesen uwe bruut,
 Te varen daer ghi begheert.
 En si dat mi siecheit deert
 Ocht saken die mi sijn te swaer,
 156 Ic come sekerlike daer,
 Ende ic begheert van u sere,
 Dat ghi daer comt, lieve jonchere.[?]
 Dit gheloefde elc anderen.
 160 Hi nam orlof ende ghinc wanderen
 Daer sijn rosside ghesadelt stoet.
 Hi satter op metter spoet
 Ende reet wech sinen telt
 164 Ter stat waert over een velt.
 Sijns lieves hi niet en vergat:
 Sanders daghes ghinc hi in die stat.
 Hi cochte blau ende scaerlaken,
 168 Daer hi af dede maken
 Mantele ende caproen groet
 Ende roc ende sorcoet
 Ende na recht ghevoedert wel.
 172 Niemen en sach beter vel
 Onder vrouwen cledere draghen:
 Si prijsdent alle diet saghen.
 Messe, gordele ende almoniere
 176 Cochti haer goet ende diere;
 Huven, vingherline van goude
 Ende chierheit menechfoude.
 Om al die chierheit dede hi proeven
 180 Die eneger bruut soude behoeven.
 Met hem nam hi Vc pont
 Ende voer in ere avonstont
 Heymelike buten der stede.

- 184 Al dat scoenheide voerdi mede
 Wel ghetorst op sijn paert,
 Ende voer alsoe ten cloestere waert
 Daer si seide: inden vergier
- 188 Onder enen eglentier
 Hi ghinc sitten neder int cruut,
 Tote sijn lief soude comen uut.
 Van hem latic nu die tale
- 192 Ende segghe u vander scoender smale.
 Vore middernacht lude si mettine.
 Die minne dede haer grote pine.
 Als mettenen waren ghesongen
- 196 Beide van ouden ende van jongen
 Die daer waren int covent,
 Ende si weder waren ghewent
 Opten dormter al ghemene,
- 200 Bleef si inden coer allene
 Ende si sprac haer ghebede
 Alsi te voren dicke dede.
 Si knielde voerden outaer
- 204 Ende sprac met groten vaer:
 ‘Maria, moeder, soete name,
 Nu en mach minen lichame
 Niet langher in dabijt gheduren.
- 208 Ghi kint wel in allen uren
 Smenschen herte ende sijn wesen.
 Ic hebbe ghevast ende ghelesen
 Ende ghenomen discipline.
- 212 Hets al om niet dat ic pine:
 Minne worpt mi onder voet,
 Dat ic der werelt dienen moet.
 Alsoe waerlike als ghi, Here lieve,
- 216 Wort ghehanghen tusschen II dieve
 Ende aent cruce wort gherecket,
 Ende ghi Lazaruse verwecket
 Daer hi lach inden grave doet,
- 220 Soe moetti kinnen minen noet

- Ende mine mesdaet mi vergheven.
 Ic moet in swaren sonden sneven.
 Na desen ghinc si uten core
 224 Teenen beelde, daer si vore
 Knielde ende sprac hare ghebede,
 Daer Maria stont ter stede.
 Si riep Maria onversaghet:
 228 'Ic hebbe u nach ende dach geclaghet
 Ontfermelike mijn vernoy
 Ende mi en es niet te bat een hoy.
 Ic werde mijns sins te male quijt,
 232 Blivic langher in dit abijt.'
 Die covel toech si ute al daer
 Ende leidse op onser Vrouwen outaer.
 Doen dede si ute hare scoen.
 236 Nu hoert watsi sal doen.
 Die slotele vander sacristien
 Hinc si voer dat beelde Marien,
 Ende ic segt u over waer
 240 Waer omme dat sise hinc al daer:
 Ofmense te priemtide sochte,
 Dat mense best daer vinden mochte.
 Hets wel recht in alder tijt,
 244 Wie vore Marien beelde lijt,
 Dat hi sijn oghen der waert sla
 Ende segge 'Ave', eer hi ga,
 'Ave Maria'. Daer omme si ghedinct,
 248 Waer omme dat si die slotel daer hinc.
 Nu ghinc si danen dorden noet
 Met enen pels al bloet
 Daer si een dore wiste,
 252 Die si ontsloet met liste,
 Ende ghincker heymelijc uut,
 Stillekine sonder ghel uut.
 Inden vergier quam si met vare.
 256 Die jongelinc wert haers gheware.
 Hi seide: 'Lief, en verveert u niet:

- Hets u vrient dat ghi hier siet.
 Doen si beide te samen quamen,
 260 Si begonste hare te scamen
 Om dat si in enen pels stoet
 Bloets hoeft ende barvoet.
 Doen seidi: 'Wel scone lichame,
 264 U soe waren bat bequame
 Scone ghewaden ende goede cleder.
 Hebter mi om niet te leder,
 Ic salse u gheven sciere.'
 268 Doen ghinghen si onder den eglentiere
 Ende alles dies si behoeft,
 Des gaf hi hare ghenoech.
 Hi gaf haer cleder twee paer.
 272 Blau waest dat si aen dede daer
 Wel ghescepen int ghevoech.
 Vriendelike hi op haer loech.
 Hi seide: 'Lief, dit hemelblau
 276 Staet u bat dan dede dat grau.'
 Twee cousen toech si ane
 Ende twee scoen cordewane,
 Die hare vele bat stonden
 280 Dan scoen die waren ghebonden.
 Hoet cleder van witter ziden
 Gaf hi hare te dien tiden,
 Die si op haer hoeft hinc.
 284 Doen cussese die jonghelinc
 Vriendelike aen haren mont.
 Hem dochte, daer si voer hem stont,
 Dat die dach verclaerde.
 288 Haestelike ghinc hi tsinen paerde.
 Hi settese voer hem int ghereide.
 Dus voren si henen beide
 Soe verre dat began te daghen,
 292 Dat si hem nyemen volghen en saghen.
 Doen begant te lichtene int oest.
 Si seide: 'God, alder werelt troest,

- Nu moeti ons bewaren.
- 296 Ic sie den dach verclaren.
 Waric met u niet comen uut,
 Ic soude prime hebben ghel uut,
 Als ic wilen was ghewone
- 300 Inden cloester van religione.
 Ic ducht mi die vaert sal rouwen:
 Die werelt hout soe cleine trouwe,
 Al hebbic mi ghekeert daer an.
- 304 Si slacht den losen coman
 Die vingherline van formine
 Vercoept voer guldine.’
 ‘Ay, wat segdi, suverlike?’
- 308 Ocht ic u emmermeer beswike,
 Soe moete mi God scinden!
 Waer dat wi ons bewinden,
 In scede van u te ghere noet,
- 312 Ons en scede die bitter doet!
 Hoe mach u aen mi twien?
 Ghi en hebt aen mi niet versien
 Dat ic u fel was ofte loes.
- 316 Sint dat ic u ierst vercoes,
 En haddic niet in minen sinne
 Ghedaen een keyserinne,
 Op dat ic haers werdech ware,
- 320 Lief, en liete u niet om hare.
 Des moghed i seker wesen.
 Ic vore met ons ute ghelesen
 Vc pont wit selverijn.
- 324 Daer seldi, lief, vrouwe af sijn.
 Al varen wi in vremde lande,
 Wine derven verteren ghene pande
 Binnen desen seven jaren.’
- 328 Dus quamen si den telt ghevaren
 Smorgens aen een foreest,
 Daer die voghele hadden feest.
 Si maecten soe groet ghescal,

- 332 Datment hoerde over al.
 Elc sanc na der naturen sine.
 Daer stonden scone bloemkine
 Op dat groene velt ontploken,
- 336 Die scone waren ende suete roken.
 Die locht was claer ende scone.
 Daer stonden vele rechte bome,
 Die ghelovert waren rike.
- 340 Die jonghelinc sach op die suerlike,
 Daer hi ghestade minne toe droech.
 Hi seide: 'Lief, waert u ghevoech,
 Wi souden beeten ende bloemen lesen.
- 344 Het dunct mi hier scone wesen.
 Laet ons spelen der minnen spel.'
 'Wat segdi', sprac si, 'dorper fel,
 Soudic beeten op tfelt,
- 348 Ghelijc enen wive die wint ghelt
 Dorperlijc met haren lichame?
 Seker soe haddic cleine scame.
 Dit en ware u niet ghesciet,
- 352 Waerdi van dorpers aerde niet!
 Ic mach mi bedinken onsochte.
 Godsat hebdi diet sochte!
 Swighet meer deser talen
- 356 Ende hoert die voghele inden dalen,
 Hoe si singhen ende hem vervroyen,
 Die tijt sal u te min vernoyen.
 Alsic bi u ben al naect
- 360 Op een bedde wel ghemaect
 Soe doet al dat u ghenoecht
 Ende dat uwer herten voeght.
 Ic hebs in mijn herte toren,
- 364 Dat ghijt mi heden leit te voren.'
 Hi seide: 'Lief, en belghet u niet.
 Het dede Venus, diet mi riet.
 God gheve mi scande ende plaghe
- 368 Ochtic u emmermeer ghewaghe.'

- Si seide: 'Ic vergheeft u dan.
 Ghi sijt mijn troest voer alle man
 Die leven onder den trone.
- 372 Al levede Absolon die scone
 Ende ic des wel seker ware
 Met hem te levene M jare
 In weelden ende in rusten,
- 376 In liets mi niet ghecusten.
 Lief, ic hebbe u soe vercoren.
 Men mocht mi dat niet legghen voren,
 Dat ic uwes soude verghten.
- 380 Waric in hemelrike gheseten
 Ende ghi hier in ertrike,
 Ic quame tot u sekerlike.
 Ay God, latet onghewroken
- 384 Dat ic dullijc hebbe ghesproken.
 Die minste bliscap in hemelrike
 En es hier ghere vrouden ghelike:
 Daer es die minste soe volmaect,
- 388 Datter zielen niet en smaect
 Dan Gode te minnen sonder inde.
 Al erdsche dinc es ellinde:
 Si en doeghet niet een haer
- 392 Jeghen die minste die es daer.
 Diere om pinen die sijn vroet,
 Al eest dat ic dolen moet
 Ende mi te groten sonden keren
- 396 Dore u, lieve scone jonchere.'
 Dus hadden si tale ende weder tale.
 Si reden berch ende dale.
 In can u niet ghesegghen wel
- 400 Wat tusschen hem tween ghevel.
 Si voren alsoe voert
 Tes si quamen in een poert,
 Die scone stont in enen dale.
- 404 Daer soe bequaemt hem wale,
 Dat siere bleven der jaren seven

- Ende waren in verweenden leven
 Met ghenuechten van lichamen,
 408 Ende wonnen II kinder tsamen.
 Daer na den seven jaren,
 Alsoe die penninghe verteert waren,
 Moesten si teren vanden pande
 412 Die si brachten uten lande.
 Cleder, scoenheit ende paerde
 Vercochten si te halver warde
 Ende brochtent al over saen.
 416 Doen en wisten si wat bestaen:
 Si en conste ghenen roc spinnen
 Daer si met mochte winnen.
 Die tijt wert inden lande diere
 420 Van spisen, van wine ende van biere
 Ende van al datmen eten mochte.
 Dies hem wert te moede onsochte.
 Si waren hem liever vele doet,
 424 Dan si hadden ghebeden broet.
 Die aermoede maecte een ghesceet
 Tusschen hem beiden, al waest hem leet.
 Aenden man ghebrac dierste trouwe.
 428 Hi lietse daer in groten rouwe
 Ende voer te sinen lande weder.
 Si en sachen met oghen nye zeder.
 Daer bleven met hare ghinder
 432 Twee uter maten scone kinder.
 Si sprac: 'Hets mi comen soe,
 Dat ic duchte spade ende vroe.
 Ic ben in vele doghens bleven.
 436 Die ghene heeft mi begheven,
 Daer ic mi trouwen toe verliet.
 Maria, Vrouwe, oft ghi ghebiet,
 Bidt vore mi ende mine II jonghere,
 440 Dat wi niet en sterven van honghere.
 Wat salic doen, elendech wijf.
 Ic moet beide ziele ende lijf

- Bevlecken met sondeghen daden.
 444 Maria, Vrouwe, staet mi in staden.
 Al constic enen roc spinnen,
 In mochter niet met winnen
 In tween weken een broet.
- 448 Ic moet gaen dorden noet
 Buten der stat op tfelt
 Ende winnen met minen lichame ghelt,
 Daer ic met mach copen spise.
- 452 In mach in ghere wise
 Mijn kinder niet begheven.[?]
 Dus ghinc si in een sondech leven,
 Want men seit ons over waer,
- 456 Dat si langhe seven jaer
 Ghemene wijf ter werelt ghinc
 Ende meneghe sonde ontfinc,
 Dat haer was wel onbequame -
- 460 Die si dede metten lichame,
 Daer si cleine ghenuechte hadde in.
 Al dede sijt om een cranc ghewin,
 Daer si haer kinder met onthelt.
- 464 Wat holpt al vertelt,
 Die scamelike sonden ende die zwaer
 Daer si in was XIII jaer?
 Maer emmer en lietsi achter niet,
- 468 Hadsi rouwe oft verdriet,
 Sine las alle daghe met trouwen
 Die seven ghetiden van onser Vrouwen.
 Die las si haer te loven ende teren,
- 472 Dat sise moeste bekeren
 Uten sondeliken daden,
 Daer si was met beladen
 Bi ghetale XIII jaer,
- 476 Dat segghic u over waer.
 Si was seven jaer metten man,
 Die II kindere an hare wan,
 Diese liet in ellinde,

- 480 Daer si doghede groet meswinde.
 Die leste VII jaer hebdi gehoert.
 Verstaet hoe si levede voert.
 Als die XIII jaer waren ghedaen,
- 484 Sinde haer God int herte saen
 Berouwennessen alsoe groet,
 Dat si met enen swerde al bloet
 Liever liete haer hoet af slaen,
- 488 Dan si meer sonden hadde ghedaen
 Met haren lichame, alsi plach.
 Si weende nacht ende dach
 Dat haer oghen seldom drogheden.
- 492 Si seide: 'Maria, die Gode soghede,
 Fonteyne boven alle wiven,
 Laet mi inder noet niet bliven.
 Vrouwe, ic neme u torconden,
- 496 Dat mi rouwen mine sonden
 Ende sijn mi herde leet.
 Der es soe vele, dat ic en weet
 Waer icse dede ocht met wien.
- 500 Ay lacen, wat sal mijns ghescien?
 Ic mach wel jeghen dordeel sorgen,
 Doghen Gods sijn mi verborgen -
 Daer alle sonden selen bliken,
- 504 Beide van armen ende van riken,
 Ende alle mesdaet sal sijn ghewroken,
 Daer en si vore biechte af ghesproken
 Ende penitencie ghedaen.
- 508 Dat wetic wel sonder waen.
 Des benic in groten vare.
 Al droghic alle daghe een hare
 Ende croeper met van lande te lande
- 512 Over voete ende over hande,
 Wullen, barvoet sonder scoen -
 Nochtan en constic niet ghedoen,
 Dat ic van sonden worde vri,
- 516 Maria, Vrouwe, ghi en troest mi.

- Fonteyne boven alle doghet,
 Ghi hebt den meneghen verhoghet,
 Alse wel Teophuluse seen.
- 520 Hi was der quaetster sonderen een
 Ende haddem den duvel op ghegeven
 Beide ziele ende leven
 Ende was worden sijn man.
- 524 Vrouwe, ghi verloeseten nochtan.
 Al benic een besondech wijf
 Ende een onghetroest keytijf,
 In wat leven ic noy was,
- 528 Vrouwe, ghedinct dat ic las
 Tuwer eren een ghebede.
 Toent aen mi u oetmoedechede.
 Ic ben ene die es bedroevet
- 532 Ende uwer hulpen wel behoevet.
 Dies maghic mi verbouden:
 En bleef hem nye onvergouden
 Die u gruete, maget vrie,
- 536 Alle daghe met ere Ave Marie.
 Die u ghebet gherne lesen,
 Si moeghen wel seker wesen
 Dat hem daer af sal comen vrame.
- 540 Vrouwe, hets u soe wel bequame,
 Uut vercorne Gods bruut:
 U sone sinde u een saluut
 Te Nazaret, daer hi u sochte,
- 544 Die u ene boetscap brochte
 Die nye van bode was ghehoert.
 Daer omme sijn u die selve woert
 Soe bequame sonder wanc,
- 548 Dat ghijs wet elken danc
 Die u gheerne daer mede quet.
 Al waer hi in sonden belet,
 Ghi souden te ghenaden bringhen
- 552 Ende voer uwen sone verdinghen.[?]
 Dese bedinghe ende dese claghe

- Dreef die sondersse alle daghe.
 Si nam een kint in elke hant
 556 Ende ghincker met doer tlant
 In armoede van stede te steden,
 Ende levede bider beden.
 Soe langhe dolede si achter dlant,
 560 Dat si den cloester weder vant
 Daer si hadde gheweest nonne,
 Ende quam daer savons na der sonne
 In ere weduwen huus spade,
 564 Daer si bat herberghe doer ghenade,
 Dat si daer snachts mochte bliven.
 ‘Ic mocht u qualijc verdriven,’
 Sprac die weduwe, ‘met uwen kinderkinen.
 568 Mi dunct dat si moede scinen.
 Ruust u ende sit neder.
 Ic sal u deilen weder
 Dat mi verleent onse Here,
 572 Doer siere liever moeder ere.’
 Dus bleef si met haren kinden
 Ende soude gheerne ondervinden
 Hoet inden cloester stoede.
 576 ‘Segt mi,’ seitsi, ‘vrouwe goede,
 Es dit covint van joffrouwen?’
 ‘Jaet,’ seitsi, ‘bi miere trouwen,
 Dat verweent es ende rike;
 580 Men weet niewer sijns ghelike.
 Die nonnen diere abijt in draghen,
 In hoerde nye ghewaghen
 Van hem gheen gherochten
 584 Dies si blame hebben mochten.’
 Die daer bi haren kinderen sat,
 Si seide: ‘Waer bi segdi dat?’
 Ic hoerde binnen deser weken
 588 Soe vele van ere nonnen spreken.
 Alsic verstoet in minen sinne,
 Soe was si hier costerinne.

- Diet mi seide, hine loech niet.
 592 Hets binnen XIII jaren ghesciet,
 Dat si uten cloester streec.
 Men wiste noyt waer si weec
 Oft in wat lande si inde nam.’
- 596 Doen wert die weduwe gram
 Ende seide: ‘Ghi dunct mi reven!
 Derre talen seldi begheven
 Te segghene vander costerinnen,
- 600 Oft ghi en blijft hier niet binnen!
 Si heeft hier costersse ghesijn
 XIII jaer den termijn,
 Dat men haers noyt ghemessen conde
- 604 In alden tiden ene metten stonde,
 Hen si dat si waer onghesont.
 Hi ware erger dan een hont
 Diere af seide el dan goet.
- 608 Si draghet soe reynen moet
 Die eneghe nonne draghen mochte.
 Die alle die cloesters dore sochte
 Die staen tusschen Elve ende der Geronde,
- 612 Ic wane men niet vinden en conde
 Ne ghene die gheesteliker leeft.’
 Die alsoe langhe hadde ghesneeft,
 Dese tale dochte haer wesen wonder
- 616 Ende seide: ‘Vrouwe, maect mi conder:
 Hoe hiet haer moeder ende vader?’
 Doe noemesise beide gader.
 Doen wiste si wel dat si haer meende.
- 620 Ay God, hoe si snachs weende
 Heymelike voer haer bedde!
 Si seide: ‘Ic en hebbe ander wedde
 Dan van herten groet berouwe.
- 624 Sijt in mijn hulpe, Maria, Vrouwe.
 Mijn sonden sijn mi soe leet.
 Saghic enen hoven heet,
 Die in groten gloyen stonde,

- 628 Dat die vlamme ghinghe uten monde,
 Ic croper in met vlite,
 Mocht ic mier sonden werden quite.
 Here, ghi hebt wan hope verwaten:
- 632 Daer op willic mi verlaten.
 Ic ben die altoes ghenade hoept,
 Al eest dat mi anxt noept
 Ende mi bringt in groten vare.
- 636 En was nye soe groten sondare
 Sint dat ghi op ertrike quaemt
 Ende menschelike vorme naemt
 Ende ghi aen den cruce wout sterven,
- 640 Sone lieti den sondare niet bederven
 Die met berouwenesse socht gnade:
 Hi vantse, al quam hi spade,
 Alst wel openbaer scheen
- 644 Den enen sondare vanden tweën,
 Die tuwer rechter siden hinc.
 Dats ons een troestelijc dinc,
 Dat ghine ontfinc onbescouden.
- 648 Goet berou mach als ghewouden.
 Dat maghic merken an desen:
 Ghi seit: "Vrient, du salt wesen
 Met mi heden in mijn rike.
- 652 Dat segghic u ghewaerlike."
 Noch, Here, waest openbare
 Dat Gisemast, die mordenare,
 Ten lesten om ghenade bat.
- 656 Hine gaf u weder gout no scat
 Dan hem berouden sine sonden.
 U ontfermeheit en es niet te gronden,
 Niet meer dan men mach
- 660 Die zee uut sceppen op enen dach
 Ende droghen al toten gronde.
 Dus was nye soe grote sonde,
 Vrouwe, u ghenaden en gaen boven.
- 664 Hoe soudic dan sijn verscoven

- Van uwer ontfermeheit,
 Ocht mi mijn sonden sijn soe leit?
 Daer si lach in dit ghebede,
 668 Quam een vaec in al haer lede
 Ende si wert in slape sochte.
 In enen vysioen haer dochte,
 Hoe een stemme aen haer riep
 672 Daer si lach ende sliep:
 ‘Mensche, du heves soe langhe gecarmt,
 Dat Maria dijns ontfarmt,
 Want si heeft u verbeden.
 676 Gaet inden cloester met haestecheden.
 Ghi vint die doren open wide
 Daer ghi uut ginges ten selven tide
 Met uwen lieve, den jonghelinc,
 680 Die u inder noet af ghinc.
 Al dijn abijt vinstu weder
 Ligghen opten outaer neder.
 Wile, covele ende scoen
 684 Moeghedi coenlijc ane doen.
 Des danct hoeghelike Marien.
 Die slotele vander sacristien,
 Die ghi voer tbeelde hinct
 688 Snachs, doen ghi uut ghinct,
 Die heeft si soe doen bewaren,
 Datmen binnen XIII jaren
 Uwes nye en ghemiste,
 692 Soe dat yemen daer af wiste.
 Maria es soe wel u vrient,
 Si heeft altoes voer u ghedient
 Min no meer na dijn ghelike.
 696 Dat heeft de Vrouwe van hemelrike,
 Sonderse, doer u ghedaen.
 Si heet u inden cloester gaen.
 Ghi en vint nyeman op u bedde.
 700 Hets van Gode dat ic u quedde.’
 Na desen en waest niet lanc,

- Dat si uut haren slape ontspranc.
 Si seide: 'God, gheweldechere,
 704 En ghehinct den duvel nemmermere,
 Dat hi mi bringhe in mere verdriet
 Dan mi nu es ghesciet.
 Ochtic nu inden cloester ghinghe
 708 Ende men mi over dieveghe vinghe,
 Soe waric noch meer ghescent,
 Dan doen ic ierst rumde covent.
 Ic mane u, God die goede,
 712 Dor uwen pretiosen bloede
 Dat uut uwer ziden liep:
 Ocht die stemme die aen mi riep
 Hier es comen te minen baten,
 716 Dat sijs niet en moete laten,
 Si en come anderwerf tot hare
 Ende derde werven openbare,
 Soe dat ic mach sonder waen
 720 Weder in minen cloester gaen.
 Ic wilre om benedien
 Ende loven altoes Marien!
 Sanders snachs, moghedi horen,
 724 Quam haer een stemme te voren,
 Die op haer riep ende seide:
 'Mensche, du maecs te langhe beide.
 Ganc weder in dinen cloester.
 728 God sal wesen dijn troester.
 Doet dat Maria u ontbiet.
 Ic ben haer bode, en twivels niet.'
 Nu heefsise anderwerf vernomen,
 732 Die stemme, tote haer comen,
 Ende hietse inden cloester gaen.
 Nochtan en dorst sijs niet bestaen.
 Der derder nacht verbeyt si noch
 736 Ende seide: 'Eest elfs ghedroch
 Dat mi comt te voren,
 Soe maghic cortelike scoren

- Des duvels ghewelt ende sine cracht,
 740 Ende ocht hire comt te nacht,
 Here, soe maecten soe confuus,
 Dat hi vare uten huus,
 Dat hi mi niet en moete scaden.
- 744 Maria, nu staet mi in staden,
 Die ene stemme ane mi sint,
 Ende hiet mi gaen int covint.
 Ic mane u, Vrouwe, bi uwen kinde,
 748 Dat ghise mi derdewerven wilt sinden.?’
 Doen waecte si den derden nacht.
 Een stemme quam van Gods cracht
 Met enen over groten lichte
- 752 Ende seide: ‘Hets bi onrechte,
 Dat ghi niet en doet dat ic u hiet,
 Want u Maria bi mi ontbiet.
 Ghi moecht beiden te lanc.
- 756 Gaet inden cloester sonder wanc.
 Ghi vint die doren op ende wide ontdaen:
 Daer ghi wilt, moghedi gaen.
 U abijt vindi weder
- 760 Ligghende opten outaer neder.?’
 Als die stemme dit hadde gheseit,
 En mochte die zondersse, die daer leit,
 Die claarheit metten oghen wel sien.
- 764 Si seide: ‘Nu en darf mi niet twien:
 Dese stemme comt van Gode
 Ende es der maghet Marien bode.
 Dat wetic nu sonder hone:
- 768 Si comt met lichte soe scone.
 Nu en willics niet laten,
 Ic wille mi inden cloester maken.
 Ic saelt oec doen in goeder trouwen
- 772 Opten troest van onser Vrouwen,
 Ende wille mijn kinder beide gader
 Bevelen Gode, onsen vader.
 Hi salse wel bewaren.’

- 776 Doen toech si ute al sonder sparen
 Haer cleder, daer sise met decte
 Heymelike, dat sise niet en wecte.
 Si cussese beide aen haren mont.
- 780 Si seide: 'Kinder, blijft ghesont.
 Op den troest van onser Vrouwen
 Latic u hier in goeder trouwen;
 Ende hadde mi Maria niet verbeden,
- 784 Ic en hadde u niet begheven
 Om al tgoet dat Rome heeft binnen.'
 Hoert wes si sal beghinnen.
 Nu gaet si met groten weene
- 788 Ten cloester waert, moeder eene.
 Doen si quam inden vergiere,
 Vant si die dore ontsloten sciere.
 Si ghincker in sonder wanc.
- 792 'Maria, hebbes danc:
 Ic ben comen binnen mure.
 God gheve mi goede aventure.'
 Waer si quam, vant si die dore
- 796 Al wide open jeghen hore.
 In die kerke si doe trac.
 Heymelike si doe sprac:
 'God, Here, ic bidde u met vlite:
- 800 Hulpt mi weder in minen abite,
 Dat ic over XIII jaer
 Liet ligghen op onser Vrouwen outaer
 Snachs, doen ic danen sciet.'
- 804 Dit en es gheloghen niet,
 Ic segt u sonder ghile:
 Scone, covele ende wile
 Vant si ter selver stede weder
- 808 Daer sijt hadde gheleit neder.
 Si traect an haestelike
 Ende seide: 'God van hemelrike
 Ende Maria, maghet fijn,
- 812 Ghebenedijt moetti sijn!

- Ghi sijt alre doghet bloeme.
 In uwen reine magedoeme
 Droeghedu een kint sonder wee,
 816 Dat Here sal bliven emmermee.
 Ghi sijt een uut vercoren werde:
 U kint maecte hemel ende erde.
 Dese ghewelt comt u van Gode
 820 Ende staet altoes tuwen ghebode.
 Den Here, die es ons broeder,
 Moghedu ghebieden als moeder
 Ende hi u heten lieve dochter.
 824 Hier omme levic vele te sochter:
 Wie aen u soect ghenade,
 Hi vintse, al comt hi spade.
 U hulpe die es alte groet.
 828 Al hebbic vernoy ende noet,
 Hets bi u ghewandelt soe,
 Dat ic nu mach wesen vroe.
 Met rechte maghic u benedien.[?]
 832 Die slotele vander sacristien
 Sach si hanghen in ware dinc
 Vor Marien, daer sise hinc.
 Die slotele hinc si aen hare
 836 Ende ghinc ten core, daer si clare
 Lampten sach berren in allen hoeken.
 Daer na ghinc si ten boeken
 Ende leide elc op sine stede,
 840 Alsi dicke te voren dede;
 Ende si bat der maghet Marien,
 Dat sise van evele moeste vrien
 Ende haer kinder, die si liet
 844 Ter weduwen huus in zwaer verdriet.
 Binnen dien was die nacht ghegaen,
 Dat dorloy begonste te slaen,
 Daer men middernacht bi kinde.
 848 Si nam cloc zeel biden inde
 Ende luude metten so wel te tiden,

- Dat sijt hoerden in allen ziden.
 Die boven opten dormter laghen,
 852 Die quam alle sonder traghē
 Vanden dormter ghemene.
 Sine wisten hier af groet no clene.
 Si bleef inden cloester haren tijt
 856 Sonder lachter ende verwijt:
 Maria hadde ghedient voer hare,
 Ghelijc oft sijt selve ware.
 Dus was die sonderse bekeert
 860 Maria te love, die men eert,
 Der maghet van hemelrike,
 Die altoes ghetrouwelike
 Haren vrient staet in staden,
 864 Alsi in node sijn verladen.
 Dese joffrouwe, daer ic af las,
 Es nonne alsi te voren was.
 Nu en willic vergheten niet
 868 Haer twee kindere, die si liet
 Ter weduwen huus, in groter noet.
 Si en hadden ghelt noch broet.
 In can u niet vergronden,
 872 Doen si haer moeder niet en vonden,
 Wat groter rouwe datsi dreven.
 Die weduwe ghincker sitten neven:
 Si hadder op ontfermenisse.
 876 Si seide: 'Ic wille toter abdisse
 Gaen met desen II kinden.
 God sal hare int herte sinden
 Dat si hen goet sal doen.'
 880 Si deden ane cleder ende scoen.
 Si ghincker met in covent.
 Si seide: 'Vrouwe, nu bekent
 Den noet van desen tveen wesen.
 884 Die moeder heefse met vresen
 Te nacht in mijn huus gelaten
 Ende es ghegaen hare straten,

- Ic en weet west noch oest.
 888 Dus sijn die kinder onghetroest.
 Ic hulpe hen gheerne, wistic hoe.⁷
 Die abdisse spracker toe:
 ‘Houtse wel, ic saelt u lonen,
 892 Dat ghijs u niet en selt becronen,
 Na dat si u sijn ghelaten.
 Men gheve hen der caritaten
 Elcs daghes om Gode.
 896 Sint hier daghelijcs enen bode
 Die hen drincken hale ende eten.
 Gheberst hen yet, laet mi weten.⁷
 Die weduwe was vroe
 900 Dat haer comen was alsoe.
 Si nam die kinder met hare
 Ende hadder toe goede ware.
 Die moeder, diese hadde ghesoghet
 904 Ende pine daer om ghedoeghet,
 Haer was wel te moede,
 Doen sise wiste in goeder hoede,
 Haer kinder die si begaf
 908 In groter noet ende ghinc af.
 Sine hadde vaer no hinder
 Voert meer om hare kinder.
 Si leide vort een heylech leven.
 912 Menech suchten ende beven
 Hadsi nacht ende dach,
 Want haer die rouwe int herte lach
 Van haren quaden sonden,
 916 Die si niet en dorste vermonden
 Ghenen mensche, no ontdecken,
 Noe in dichten oec vertrecken.
 Hier na quam op enen dach
 920 Een abt, diese te visenteerne plach
 Eenwerven binnen den jare,
 Om te vernemen oft daer ware
 Enech lachterlike gheruchte,

- 924 Daer si blame af hebben mochte.
 Sdaghes als hire comen was,
 Lach die sonderse ende las
 Inden coer haer ghebet
- 928 In groter twivelingen met.
 Die duvel becorese metter scame,
 Dat si haer sondelike blame
 Vore den abt niet en soude bringhen.
- 932 Alsi lach inder bedinghen,
 Sach si, hoe dat neven haer leet
 Een jonghelinc met witten ghecleet.
 Hi droech in sinen arm al bloet
- 936 Een kint, dat dochte haer doet.
 Die jonghelinc warp op ende neder
 Enen appel ende vinken weder
 Vor tkint, ende maecte spel.
- 940 Dit versach die nonne wel,
 Daer si in haer ghebede lach.
 Si seide: 'Vrient, oft wesen mach
 Ende of ghi comen sijt van Gode,
- 944 Soe manic u bi sine ghebode,
 Dat ghi mi segt ende niet en heelt,
 Waer om ghi voer dat kint speelt
 Metten sconen appel roet,
- 948 Ende het leet in uwen arm doet?
 U spel en helpt hem niet een haer.'
 'Seker, nonne, ghi segt waer:
 En weet niet van minen spele
- 952 Weder luttel no vele.
 Hets doet: en hoert no en siet.
 Al des ghelike en weet God niet,
 Dat ghi leest ende vast.
- 956 Dat en helpt u niet een bast.
 Hets al verloren pine,
 Dat ghi neemt discipline.
 Ghi sijt in sonden soe versmoert,
- 960 Dat God u beden niet en hoert

- Boven in sijn rike.
 Ic rade u: haestelike
 Gaet ten abt, uwen vader,
 964 Ende verteelt hem algader
 U sonden al sonder lieghen.
 Laet u den duvel niet bedrieghen.
 Die abt sal u absolveren
 968 Vanden sonden die u deren.
 Eest dat ghise niet en wilt spreken,
 God salse zwaerlike an u wreken.’
 Die jonghelinc ghinc ute haer oghen.
 972 Hine wilde haer nemmer vertoghen.
 Dat hi seide, heeft si verstaen.
 Smorghens ghinc si alsoe saen
 Ten abt ende bat dat hi hoerde
 976 Haer biechte van worde te worde.
 Die abt was vroet van sinne.
 Hi seide: ‘Dochter, lieve minne,
 Des en willic laten niet.
 980 Bepeinst u wel ende besiet
 Volcomelijc van uwen sonden.’
 Ende si ghinc ten selven stonden
 Den heyleghen abt sitten neven
 984 Ende ondeckten hem al haer leven
 Ende haer vite van beghinne:
 Hoe si met ere dulre minne
 Becort was soe uter maten,
 988 Dat si moeste ligghen laten
 Haer abijt met groten vare
 Eens snachts op onser Vrouwen outare,
 Ende rumede den cloester met enen man,
 992 Die twee kindere aen hare wan.
 Al dat haer ye was ghesciet,
 Dies ne liet si achter niet.
 Wat si wiste in haer herte gront,
 996 Maecte si den abt al cont.
 Doen si ghebiecht hadde algader,

- Sprac dabt, die heyleghe vader:
 ‘Dochter, ic sal u absolveren
 1000 Vanden sonden die u deren,
 Die ghi mi nu hebt ghelijt.
 Gheloeft ende ghebenedijt
 Moet die moeder Gods wesen.’
 1004 Hi leide haer op thoeft met desen
 Die hant ende gaf haer perdoen.
 Hi seide: ‘Ic sal in een sermoen
 U biechte openbare seggen,
 1008 Ende die soe wiselike beleggen,
 Dat ghi ende u kinder mede
 Nemmermeer te ghere stede
 Ghenen lachter en selt ghecrigen.
 1012 Het ware onrecht, soudement swigen,
 Die scone miracle die ons Here
 Dede doer siere moeder ere.
 Ic saelt orconden over al.
 1016 Ic hope, datter noch bi sal
 Menech sondare bekeren
 Ende onser liever Vrouwen eren.’
 Hi deet verstaen den covende,
 1020 Eer hi thuis weder wende,
 Hoe ere nonnen was ghesciet.
 Maer sine wisten niet
 Wie si was: het bleef verholen.
 1024 Die abt voer Gode volen.
 Der nonnen kinder nam hi beide
 Ende vorese in sijn gheleide.
 Grau abijt dedi hen an
 1028 Ende si worden twee goede man.
 Haer moeder hiet Beatrijs.
 Loef Gode ende prijs
 Ende Maria, die Gode soghede,
 1032 Ende dese scone miracle toghede.
 Si help haer uut alre noet.
 Nu bidden wi alle, cleine ende groet,

Die dese miracle horen lesen,
1036 Dat Maria moet wesen
Ons vorsprake int soete dal
Daer God die werelt doemen sal.

Amen.